

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyně JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **X. X.**, narozená X.
bytem X.
zastoupena advokátkou Mgr. Naďou Smetanovou
sídlem 28. října 1001/3, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 6. 2022, č.j. MV-79487-4/SO-2022

takto:

- I. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 15. 6. 2022, č.j. MV-79487-4/SO-2022, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 15.342 Kč ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobkyně Mgr. Nadi Smetanové, advokátky.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobkyně domáhala zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „prvostupňový orgán“) ze dne 25. 3. 2022, č.j. OAM-5735-19/TP-2021 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž bylo zastaveno řízení o žádosti žalobkyně o vydání

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

povolení k trvalému pobytu na území České republiky s odůvodněním, že žádost byla podána na území, ačkoli k tomu žalobkyně nebyla oprávněna.

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaný v napadeném rozhodnutí shrnul průběh správního řízení.
3. Žalovaný se ztotožnil s postojem prvostupňového orgánu s tím, že žádost žalobkyně byla podána podle § 68 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Na žalobkyni je třeba nahlížet jako na občanku třetího státu, která aby byla oprávněna podat žádost o povolení k trvalému pobytu na ministerstvu, by musela na území pobývat na základě jednoho z důvodů uvedených v § 68 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Od roku 2015 do 10. 4. 2017 žalobkyně pobývala na území na základě povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU, neboť její manžel byl občanem Maďarska. Poté však bylo manželovi občanství odňato a v době podání žádosti žalobkyně již nesplňovala podmínky pro rodinného příslušníka občana EU, ačkoliv tak stále byla v evidenci cizinců vedena. Správní orgán proto zahájil řízení o zrušení povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU, které nebylo dosud pravomocně skončeno.
4. Je nesporné, že žalobkyně splňuje podmínku pětiletého nepřetržitého pobytu na území před podáním žádosti, nicméně nenaplnňuje definici rodinného příslušníka občana EU, přestože stále disponuje příslušným povolením. Pokud by došlo ke zrušení povolení žalobkyně k přechodnému pobytu, byla by její žádost meritorně projednatelná. O ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana EU mohla požádat i sama žalobkyně.
5. Právo podat žádost na území má cizinec, který pozbyl postavení rodinného příslušníka občana EU. Žalobkyně však stále disponuje povolením k pobytu na území, takže řešením situace žalobkyně je § 87f odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně také může požádat o vízum strpění.

III. Žaloba

6. Žalobkyně požadovala zrušení napadeného rozhodnutí.
7. Žalobkyně popsala, že jejímu manželovi bylo odebráno státní občanství Maďarska, v důsledku čehož žalobkyně přestala být rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu zákona o pobytu cizinců. Stále však žije s manželem ve funkčním manželství, z kterého se narodila dcera. Má na území České republiky i rodiče a sestry, úspěšně zde podniká. Žalobkyně zdůrazňuje, že povolení k přechodnému pobytu může být ponecháno na osobním substrátu dle § 87f odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Život žalobkyně je natolik provázán s Českou republikou, že by jeho odebrání znamenalo nepřiměřený zásah do jejího soukromého a rodinného života. Není důvod, proč by se aktuálního povolení k pobytu měla žalobkyně dobrovolně vzdát a žádat o jiný druh oprávnění, na který není právní nárok. Nadto vlast žalobkyně nyní není bezpečná.
8. S žalobkyní bylo zahájeno řízení ve věci zrušení povolení k přechodnému pobytu, avšak rozhodnutí nebylo doposud vydáno.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

9. Žalobkyně namítala, že rozhodnutí prvostupňového orgánu bylo vydáno bezmála po roce od zahájení řízení, a to poté, co žádost žalobkyně začala být meritorně projednávána a žalobkyně obdržela výzvu k odstranění vad žádosti. Rozhodnutí o zastavení řízení mělo být učiněno bezprostředně po podání žádosti. Již dvakrát v řízení zasáhl i žalovaný, aniž by kdy uvedl, že řízení mělo být zastaveno. Následkem toho je napadené rozhodnutí pro žalobkyni překvapivé.
10. Žalobkyně se dovolává přímých účinků Směrnice Rady č. 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty (dále jen „směrnice“). Není sporné, že žalobkyně splnila podmínku nepřetržitého pobytu na území po dobu pěti let. Zákon o pobytu cizinců tak požaduje přísnější podmínky pro povolení trvalého pobytu než směrnice, která tudíž nebyla řádně implementována a žalobkyně se proto může dovolávat jejího přímého účinku.
11. Žalobkyně namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, protože s argumentací žalobkyně ohledně přímého účinku směrnice se žalovaný nevypořádal.
12. Žalobkyně je z možnosti podat žádost o povolení k trvalému pobytu zcela vyloučena, neboť nesplňuje podmínky § 68 odst. 5 zákona o pobytu cizinců, a ani je splňovat nebude. Žalobkyně nemůže podat žádost v zemi původu také z důvodu válečného konfliktu. Napadené rozhodnutí je proto v rozporu s mezinárodními závazky ČR, zejména Úmluvou o ochraně základních lidských práv a svobod.

IV. Vyjádření žalovaného

13. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout a shrnul průběh řízení před správními orgány.
14. Dále žalovaný zdůraznil, že žalobkyně v žalobních bodech uplatnila obdobné námitky jako v odvolání, a odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí.

V. Replika žalobkyně

15. Dne 16. 1. 2024 došla soudu replika žalobkyně, v níž znovu zdůraznila, že žalovaný nereagoval na její argumentaci týkající se přímého účinku směrnice. Zákon o pobytu cizinců spojuje status dlouhodobě pobývajícího rezidenta ES s trvalým pobytem a zákon tím, že omezuje důvody pobytu, které opravňují cizince podat žádost o trvalý pobyt na území, stanoví přísnější podmínky než samotná směrnice. Žalobkyně odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21.7.2017, č.j. 4 Azs 103/2017-27.

VI. Jednání před soudem

16. Při jednání dne 17. 1. 2024 žalobkyně i žalovaný setrvali na svých procesních stanoviscích, odkázali na svá písemná podání a shrnuli svou argumentaci. Důkazní návrhy účastníci nečinili.

VII. Posouzení věci Městským soudem v Praze

17. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí.

18. Žaloba je důvodná.

19. Dle § 69 odst. 5 zákona o pobytu cizinců žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 68 odst. 1 podává cizinec ministerstvu, pokud na území pobývá nepřetržitě 5 let a v době podání žádosti pobývá na území a) na povolení k dlouhodobému pobytu, b) jako azylant, osoba požívající doplňkové ochrany nebo cizinec požívající dočasné ochrany, nebo c) během lhůty k vycestování stanovené z důvodu ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie uvedené v § 87f odst. 5.

20. Dle § 69 odst. 6 zákona o pobytu cizinců žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 68 je cizinec uvedený v § 68 odst. 5 oprávněn podat také na zastupitelském úřadu.

21. Dle § 69 odst. 7 zákona o pobytu cizinců žádost o povolení k trvalému pobytu nelze podat na území, pokud cizinec, jemuž má být povolení k trvalému pobytu vydáno, pobývá na území na základě oprávnění k pobytu podle § 47 odst. 4, 6, 8, 9 nebo 10; to neplatí, jde-li o žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 66 odst. 1 písm. d).

22. Soud nejprve vypořádá námitku nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, který žalobkyně spatřovala v tom, že nebyla vypořádána její námitka přímého účinku směrnice.

23. Nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí spočívá dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, přičemž nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost předchází případné nepřezkoumatelnosti pro nedostatek jeho důvodů; důvody rozhodnutí lze zkoumat toliko u rozhodnutí srozumitelných (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 11. 4. 2006, č. j. 31 Ca 39/2005-70, č. 1282/2007 Sb. NSS).

24. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jestliže z jeho odůvodnění není seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti tvrzené účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů. Rozhodnutí, jehož odůvodnění obsahuje toliko obecný odkaz na to, že napadené rozhodnutí bylo přezkoumáno a jeho důvody shledány správními, je nepřezkoumatelné, neboť důvody, o něž se výrok opírá, zcela chybějí (rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 2. 1993, č. j. 6 A 48/92-23, publ. pod č. 27/1994 v SpP).

25. V odvolání žalobkyně uvedla, že podle aktuální úpravy zákona o pobytu cizinců je vyloučena z podání žádosti o povolení k trvalému pobytu, přestože na území ČR pobývá po dobu delší než pět let. Zákonná úprava stanoví přísnější podmínky pro získání trvalého pobytu než směrnice a tím odporuje směrnici, která není řádně implementována, proto se žalobkyně dovolává přímého účinku směrnice.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

26. Tato argumentace žalobkyně však svůj odraz v odůvodnění napadeného rozhodnutí nenašla a žalovaný ji zcela opominul. Názor žalovaného na žalobkyni nadnesený přímý účinek směrnice není z napadeného rozhodnutí seznatelný ani implicitně. Žalovaný tím, že absentuje vypořádání odvolací námitky, zatížil napadené rozhodnutí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů, která je důvodem pro jeho zrušení.
27. Na posouzení toho, zda jsou splněny podmínky pro přímý účinek směrnice, je závislé také vypořádání dalších žalobních bodů směřujících do posouzení způsobu, jakým byla žádost žalobkyně posouzena. Absence závěrů ohledně přímého účinku směrnice proto znemožňuje přezkum napadeného rozhodnutí v mezích dalších žalobních bodů. Závěr o tom, zda má v projednávaném případě směrnice přímý účinek determinuje, zda je třeba na projednávaný případ aplikovat přímo směrnici, anebo naopak zákon o pobytu cizinců. Není přitom úkolem soudu, aby tyto závěry činil namísto správního orgánu, neboť tím by nepřípustně nahrazoval činnost správního orgánu činností svou. Úloha soudní kontroly nespočívá v tom, že by rozhodovala namísto veřejné správy, naopak jde o kontrolu správnosti a zákonnosti postupů veřejné správy ze strany nezávislé moci soudní.
28. Soud proto uzavírá, že za současného stavu věci by bylo vypořádání dalších žalobních bodů předčasné.

VIII. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

29. Soud shrnuje, že žaloba je důvodná. Soud shledal napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů (§ 76 odst. 1 písm. a s. ř. s.), protože žalovaný v jeho odůvodnění nevypořádal odvolací námitku žalobkyně, která se dovolávala přímého účinku směrnice. Soud věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž bude správní orgán vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
30. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, má tedy právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložila, proti žalovanému, který ve věci úspěch neměl.
31. Náhradu nákladů řízení představuje pro žalobkyni soudní poplatek ve výši 3.000 Kč za žalobu a dále žalobkyni náleží náhrada za odměnu zástupkyně za právní služby a její hotové výdaje. Městský soud přiznal žalobkyni náhradu za 3 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, jednání dne 17. 1. 2024) po 3.100 Kč vše podle ustanovení § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d), g) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Mimosmluvní odměna tak celkově činí 9.300 Kč (3 x 3 100 Kč). Dále žalobkyni přísluší náhrada hotových výdajů její právní zástupkyně ve výši 900 Kč za 3 úkony právní služby po 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu a náhrada daně z přidané hodnoty ve výši 2.142 Kč. Celková výše nákladů řízení žalobkyně tak činí 15.342 Kč a žalovaný je povinen náhradu uhradit k rukám právní zástupkyně žalobkyně. Pro úplnost soud dodává, že za vyjádření žalobkyně ze dne 16. 1. 2024 náhradu nákladů nepřiznal, neboť neobsahuje žádné nové skutečnosti a nebylo o stěžejní pro rozhodnutí.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 17. ledna 2024

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.